

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกร ตำบลแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การนำเสนอผลงานครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับข่าวสารของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ความต้องการของเกษตรกรตลอดจนข้อเสนอแนะในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1.1 เพศ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ร้อยละ 68.4 เป็นเพศชาย ร้อยละ 31.6 เป็นเพศหญิง (ตาราง 1)

ตาราง 1 เพศของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

n = 294		
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	201	68.4
หญิง	93	31.6
รวม	294	100.0

1.2 อายุ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.9 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 39.8 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 6.8 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 2.7 โดยเกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 19 ปี อายุมากที่สุด 65 ปี อายุเฉลี่ย 55 ปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.45 (ตาราง 2)

ตาราง 2 อายุของเกษตรกร

n = 294		
ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	14	4.8
21-30	20	6.8
31-40	8	2.7
41-50	117	39.8
51 ขึ้นไป	135	45.9
รวม	294	100

อายุน้อยที่สุด 19 ปี

อายุมากที่สุด 65 ปี

ค่าเฉลี่ย 55 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 16.45

1.3 การศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.0 มีการศึกษาอยู่ในระดับ ป. 4 ร้อยละ 14.3 ระดับการศึกษามัธยม ร้อยละ 9.9 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับอื่น ๆ (ต่ำกว่า ป. 4 หรือสูงกว่า ปริญญาตรี) ร้อยละ 7.1 มีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา และ ร้อยละ 1.7 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ตาราง 3)

ตาราง 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

n = 294		
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4	197	67.0
สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6	42	14.3
สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	21	7.1
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	5	1.7
สำเร็จการศึกษาต่ำกว่า ป. 4 หรือ สูงกว่า ป. ตรี	29	9.9
รวม	294	100

1.4 สถานภาพสมรส

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.4 มีสถานภาพสมรส และสถานภาพแยกกันอยู่ ร้อยละ 5.4 สถานภาพโสด ร้อยละ 4.1 และหย่าร้าง ร้อยละ 3.1 (ตาราง 4)

ตาราง 4 สถานภาพสมรสของเกษตรกร

n = 294		
สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	12	4.1
สมรส	257	87.4
แยกกันอยู่	9	5.4
หย่าร้าง	16	3.1
รวม	294	100

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.1 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6-7 คน รองลงมา ร้อยละ 29.4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน ร้อยละ 20.4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 8-9 คน ร้อยละ 8.5 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน ร้อยละ 2.9 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 10 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 2 คน สูงสุด 10 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.98 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.19 (ตาราง 5)

ตาราง 5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

n = 294		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-3	25	8.5
4-5	87	29.4
6-7	115	39.1
8-9	60	20.4
10	7	2.9
รวม	294	100
จำนวนสมาชิกครอบครัวต่ำสุด 2 คน		ค่าเฉลี่ย 5.98 คน
จำนวนสมาชิกครอบครัวสูงสุด 10 คน		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.19

1.6 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเป็นแรงงาน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานส่วนใหญ่ร้อยละ 42.8 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-4 คน ร้อยละ 33.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงาน 1-2 คน ร้อยละ 20.4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงาน 5-6 คน ร้อยละ 3.8 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงาน 7 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานต่ำสุด 1 คน มากที่สุด 7 คน และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานเฉลี่ย 2.50 คน และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.51 (ตาราง 6)

ตาราง 6 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงาน

n = 294		
จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่เป็นแรงงาน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	97	33.0
3-4	126	42.8
5-6	60	20.4
7	11	3.8
รวม	294	100
จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานต่ำสุด 1 คน		ค่าเฉลี่ย 2.5 คน
จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานมากที่สุด 7 คน		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.51

1.7 ประสิทธิภาพในการทำการเกษตร

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ร้อยละ 42.5 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 18 - 20 ปี ร้อยละ 23.1 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 15 - 17 ปี ร้อยละ 15.3 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 12 - 14 ปี ร้อยละ 12.2 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 9 - 11ปี ร้อยละ 5.1 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 6 - 8 ปี และ ร้อยละ 1.7 มีประสิทธิภาพในการทำการเกษตร 3-5 ปี ประสิทธิภาพต่ำสุด 3 ปี มากที่สุด 20 ปี ประสิทธิภาพในการปลูกกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย 16 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.26 (ตาราง 7)

ตาราง 7 ประสิทธิภาพในการปลูกพืช

n = 294		
ประสิทธิภาพ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3-5	5	1.7
6-8	15	5.1
9-11	36	12.2
12-14	45	15.3
15-17	68	23.1
18-20	125	42.5
รวม	294	100
ประสิทธิภาพต่ำที่สุด 3 ปี		ค่าเฉลี่ย 16 ปี
ประสิทธิภาพมากที่สุด 20 ปี		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.26

1.8 รายได้รวมจากการปลูกพืชของเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ร้อยละ 34.7 มีรายได้รวมจากการปลูกพืชมากกว่า 170,001 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 33.0 มีรายได้ระหว่าง 68,001 – 102,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.9 มีรายได้ระหว่าง 34,001 – 68,000 บาทต่อปี มีรายได้ระหว่าง 102,001 – 136,000 บาทต่อปี และ ระหว่าง 136,001 – 170,000 เท่ากันที่ ร้อยละ 8.5 รายได้ต่ำสุดคือ ไม่เกิน 34,000 บาทต่อปี ร้อยละ 1.4 มีรายได้น้อยที่สุด 10,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุดคือ 500,000 บาท รายได้เฉลี่ย 130,887 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 456.47 (ตารางที่ 8)

ตาราง 8 รายได้รวมจากการปลูกพืชของเกษตรกร

n = 294		
รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-34,000	4	1.4
34,001-68,000	41	13.9
68,001-102,000	97	33.0
102,001-136,000	25	8.5
136,001-170,000	25	8.5
มากกว่า 170,001	102	34.7
รวม	294	100
รายได้ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี		ค่าเฉลี่ย 130,887 บาท
รายได้สูงสุด 500,000 บาทต่อปี		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 456.7

1.9 รายได้รวมจากการเลี้ยงสัตว์

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ร้อยละ 56.1 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ 30,001 – 60,000 บาทต่อปี รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ระหว่าง 1 – 30,000 บาทต่อปี ร้อยละ 19.7 ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 19.0 มี และร้อยละ 5.1 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์มากกว่า 60,001 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด ยังไม่มีรายได้ รายได้สูงสุดมากกว่า 60,001 บาท รายได้เฉลี่ย 52,642 บาทต่อปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1259.04 (ตาราง 9)

ตาราง 9 รายได้รวมจากการเลี้ยงสัตว์

n = 294		
จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	56	19.0
1 - 30,000	58	19.7
30,001-60,000	165	56.1
มากกว่า 60,001	15	5.1
รวม	294	100
รายได้ต่ำสุด ไม่มีรายได้		ค่าเฉลี่ย 52,642 บาท
รายได้สูงสุดมากกว่า 60,001 บาท		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1259.04

1.10 รายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกร

ครอบครัวเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ร้อยละ 46.6 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม 10,001-30,000 บาทต่อปี รองลงมาครอบครัวกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ร้อยละ 26.5 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.8 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม 30,001-60,000 บาทต่อไป ร้อยละ 7.1 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม 60,001-90,000 บาทต่อไป และร้อยละ 0.7 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมมากกว่า 90,000 บาท รายได้เฉลี่ย 28,333 บาทต่อปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 97,125.12 (ตาราง 10)

ตารางที่ 10 รายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกร

n = 294		
จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	32	10.8
ไม่เกิน 10,000	78	26.5
10,001-30,000	137	46.6
30,001-60,000	26	8.8
60,001-90,000	21	7.1
มากกว่า 90,000	2	0.7
รวม	294	100

รายได้ต่ำสุด ยังไม่มีรายได้ ค่าเฉลี่ย 28,333 บาท
รายได้สูงสุดมากกว่า 90,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 97,125.12

1.11 พื้นที่ปลูกพืช

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.3 มีพื้นที่ปลูก 2-5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 32.7 มีพื้นที่ปลูก 6-10 ไร่ ร้อยละ 8.8 มีพื้นที่ปลูก 11-15 ไร่ ร้อยละ 4.8 มีพื้นที่ปลูก 16-20 เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 35 ไร่ เฉลี่ย 7.56 ไร่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 26.23 (ตาราง 11)

ตาราง 11 พื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่

n = 294		
พื้นที่ (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-5	145	49.3
6-10	96	32.7
11-15	26	8.8
16-20	14	4.8
มากกว่า 20	13	4.4
รวม	294	100
พื้นที่น้อยที่สุด 2 ไร่		ค่าเฉลี่ย 7.56 ไร่
พื้นที่มากที่สุด 35 ไร่		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 26.23

1.12 แหล่งเงินทุนและแหล่งปัจจัยการผลิต

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ มีแหล่งเงินทุนและแหล่งปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.1 จากธนาคารพาณิชย์และธนาคารเพื่อการเกษตร รongลงมาร้อยละ 30.9 จากสหกรณ์จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 8.8 จากของตนเอง และ ร้อยละ 5.1 จากญาติพี่น้อง (ตาราง 12)

ตาราง 12 แหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิต

n = 294		
แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ของตนเอง	26	8.8
ญาติพี่น้อง	15	5.1
จากสหกรณ์การเกษตร	91	30.9
ธนาคารพาณิชย์และ ธ.ก.ส.	162	55.1
รวม	294	100

1.13 ประสิทธิภาพการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ประสิทธิภาพการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.7 มีประสิทธิภาพใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 8-10 ปี รองลงมาร้อยละ 17.3 มี ประสิทธิภาพ 2-4 ปี ร้อยละ 8.8 มีประสิทธิภาพ 5-7 ปี ร้อยละ 4.1 มีประสิทธิภาพ 11-13 ปี ร้อยละ 2.0 มีประสิทธิภาพมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 1.7 มีประสิทธิภาพ 14-16 ปี และ ร้อยละ 0.3 มี ประสิทธิภาพ 17-19 ปี ประสิทธิภาพการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชน้อยที่สุด 2 ปี และมาก ที่สุด 20 ปี เฉลี่ย 12.11 ปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ตาราง 13)

ตาราง 13 ประสิทธิภาพการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

n = 294		
ประสิทธิภาพการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-4	51	17.3
5-7	26	8.8
8-10	193	65.7
11-13	12	4.1
14-16	5	1.7
17-19	1	0.3
20 ปีขึ้นไป	6	2.0
รวม	294	100

ประสิทธิภาพน้อยที่สุด 2 ปี ค่าเฉลี่ย 12.11 ปี

ประสิทธิภาพมากที่สุด 20 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 56.23

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับข่าวสารของเกษตรกร

2.1 ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกของเกษตรกร

ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกของเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 มีความสัมพันธ์กับสังคมภายนอก 6-10 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 24.8 มีความสัมพันธ์กับสังคมนอก ต่ำกว่า 5 ครั้ง ร้อยละ 20.7 มีความสัมพันธ์กับสังคมภายนอก 11-15 ครั้ง และร้อยละ 3.4 มีความสัมพันธ์กับสังคมภายนอก 16-20 ครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ย 7.5 ครั้ง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.3 (ตาราง 14)

ตาราง 14 ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอหรือต่างจังหวัด n = 294

ความสัมพันธ์กับสังคม ภายนอก (ครั้งต่อปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5	73	24.8
6-10	150	51.0
11-15	61	20.7
16-20	10	3.4
รวม	294	100

ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกต่ำที่สุด ต่ำกว่า 5 ครั้ง ค่าเฉลี่ย 7.52 ครั้ง
 ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมากที่สุด 20 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39

2.2 แหล่งความรู้ด้านการเกษตร

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ มีการเปิดรับสื่อมวลชนจากแหล่งความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรกร ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.4 ได้รับจากตัวแทนจำหน่าย ร้อยละ 53.7 ได้รับจากเพื่อนบ้านญาติพี่น้อง ร้อยละ 36.0 ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และร้อยละ 32.3, 21.0, 10.2, และ 7.8 ได้รับจากวิทยุ รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ วารสาร ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าแหล่งข่าวสารด้านการเกษตร เกษตรกรได้รับมากจากตัวแทนจำหน่าย เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง เกษตรกรแปลงใกล้เคียง และจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ตาราง 15)

ตาราง 15 แหล่งความรู้ด้านการเกษตร

แหล่งความรู้และข่าวสาร เกี่ยวกับการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์	30	10.2
วิทยุ	95	32.3
โทรทัศน์	62	21.0
นิตยสาร, วารสาร	23	7.8
เพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง	158	53.7
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	106	36.0
ตัวแทนจำหน่าย	260	88.4

หมายเหตุ เกษตรกรแต่ละรายอาจเปิดรับข่าวสารการเกษตรได้มากกว่า 1 รายการ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.3 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับดีมาก และร้อยละ 0.7 มีความรู้ในระดับดี โดยเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชต่ำสุด 23 คะแนน และสูงสุด 30 คะแนน คะแนนความรู้เกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 28.3 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 (ตาราง 16 และ ตาราง 17)

ตาราง 16 ระดับความรู้ของเกษตรกร

n = 294		
ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ระดับดีมาก (25 - 30 คะแนน)	292	99.3
ความรู้ระดับดี (19 - 24 คะแนน)	2	0.7
รวม	294	100

ตาราง 17 แสดงคะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

n = 294		
คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
23	1	0.3
24	1	0.3
25	36	12.3
26	8	2.7
27	13	4.4
28	123	41.8
29	85	28.9
30	27	9.2
รวม	294	100

คะแนนต่ำสุด 23 คะแนน

ค่าเฉลี่ย 28.36 คะแนน

คะแนนสูงสุด 30 คะแนน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.825

เมื่อพิจารณาความรู้เป็นรายชื่อ พบว่าข้อความที่เกษตรกรตอบถูกต้องร้อยละ 100 มี 5 ข้อความ คือ

1. อ่านฉลากแนะนำให้เข้าใจก่อนการใช้ทุกครั้ง
2. ล้างภาชนะอุปกรณ์ให้สะอาดด้วยผงซักฟอกก่อนเก็บ
3. เก็บภาชนะบรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในตู้ที่ปลอดภัยและห่างมือเด็ก
4. เก็บภาชนะที่บรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้แล้วไปฝังหรือเผา
5. ล้างมือและหน้าด้วยสบู่ก่อนกินอาหารหรือดื่มน้ำ

ส่วนข้อความที่เกษตรกรตอบถูกน้อยมี 3 ข้อความ คือ

1. ควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเป็นพิษรุนแรงเพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย
2. พยายามฉีดพ่นให้ใบ ลำต้น เปลือกไซก จึงได้ผลดี
3. ปิดป้ายประกาศเตือนให้รู้ได้ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(ตาราง 18)

ตาราง 18 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นรายข้อ

ความรู้	จำนวน (ร้อยละ)	
	ถูก	ผิด
1. ควรสำรวจชนิดและปริมาณการระบาดของศัตรูพืชก่อน	232(79.05)	62(20.95)
2. เลือกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามคำแนะนำของหน่วยราชการ	238(81.03)	56(18.97)
3. อ่านฉลากแนะนำให้เข้าใจก่อนการใช้ทุกครั้ง	294(100)	100(0)
4. ศึกษาชนิดของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ให้เหมาะสมกับชนิดศัตรูพืช	186(63.42)	108(36.58)
5. ตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนการปฏิบัติงาน	272(92.45)	22(7.55)
6. ควรเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	274(93.36)	20(6.64)
7. เลือกเวลาให้เหมาะสมในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	279(95.05)	15(4.95)
8. เลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ออกฤทธิ์เป็นระยะเวลานาน	133(45.27)	161(54.73)
9. ยาจับใบจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	183(62.30)	111(37.70)
10. ยางมาแมลงใช้ป้องกันเชื้อรา แบคทีเรียและเชื้อไวรัสได้	116(39.62)	178(60.38)
11. ควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเป็นพิษรุนแรงเพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	177(60.32)	117(39.68)
12. ผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยมือเปล่า	0(0)	294(100)
13. ยืนอยู่ใต้ลมขณะพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	0(0)	294(100)
14. สวมใส่เสื้อผ้าให้มิดชิดเพื่อป้องกันละอองสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	275(93.5)	19(6.50)
15. เก็บภาชนะที่บรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วนำไปฝัง	294(100)	0(0)
16. เก็บผลผลิตพืชก่อนระยะเวลาที่กำหนด	62(21.08)	232(78.92)
17. ล้างมือและหน้าด้วยสบู่ก่อนกินอาหารหรือดื่มน้ำ	294(100)	0(0)
18. ปิดป้ายประกาศเตือนให้รู้ได้ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	69(23.45)	225(76.55)

ตาราง 18 (ต่อ)

ความรู้	จำนวน (ร้อยละ)	
	ถูก	ผิด
19. กินอาหารหรือน้ำดื่ม สุบบุหรือขณะพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	16(5.32)	278(94.68)
20. นำเด็กและสัตว์เลี้ยงออกไปให้ห่างจากบริเวณที่ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	287(97.52)	8(2.48)
21. ใช้ปากเป่าหรือดูดเมื่อหัวฉีดอุดตัน	9(3.14)	285(96.86)
22. พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชนานๆ โดยไม่หยุดพัก	147(50.00)	174(50.00)
23. หยุดฉีดพ่นยาทันทีเมื่อรู้สึกไม่สบาย เวียนศีรษะและรีบไปพบแพทย์	284(96.31)	10(3.69)
24. ล้างผิวหนังด้วยแอลกอฮอล์เมื่อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกระเด็นถูกผิวหนัง	7(2.08)	287(97.92)
25. พยายามฉีดพ่นให้ใบ ลำต้น เปียกโชกจึงได้ผลดี	159(54.11)	135(45.89)
26. นำสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ไม่หมดไปเทลงในแม่น้ำและล้างอุปกรณ์ลงในแม่น้ำ	12(3.85)	282(96.15)
27. ล้างภาชนะบรรจุอุปกรณ์ให้สะอาดด้วยผงซักฟอกก่อนเก็บ	294(100)	0(0)
28. เก็บภาชนะบรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในตู้ที่ปลอดภัยและห่างจากเด็ก	294(100)	0(0)
29. อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายและถอดชุดที่ใส่ไปซักทันทีหลังเลิกงาน	281(95.60)	13(4.40)
30. นำสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหลือใส่ภาชนะอื่นโดยไม่ปิดฉลากยา	42(14.20)	252(85.80)
31. เก็บภาชนะที่บรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้งหมดแล้วนำไปฝัง	294(100)	0(0)
32. เก็บผลผลิตพืชก่อนระยะเวลาที่กำหนด	62(21.08)	232(78.92)
33. ล้างมือและหน้าด้วยสบู่ก่อนกินอาหารหรือน้ำดื่ม	294(100)	0(0)
34. ปิดป้ายประกาศเตือนให้รู้ได้ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	69(23.45)	225(76.55)

หมายเหตุ ข้อความที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 16, 19, 23, 24, 25, 27, 29, 30, เป็นข้อความที่ผู้ต้องตอบถูกจึงจะได้คะแนน 1 คะแนน ข้อความที่ 8, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 26, 28 เป็นข้อความที่ผู้ต้องตอบผิดจึงจะได้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 4 การปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

หมวดที่ 1 ลักษณะการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

4.1 วิธีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.1 ใช้เครื่องสูบลพ่นชนิดแบบสะพายหลังรองลงมาคือ เครื่องพ่นชนิดถัง 200 ลิตร ร้อยละ 34.7 ฝักกลบดิน ร้อยละ 7.8 และหว่าน ร้อยละ 4.4 (ตาราง 19)

ตาราง 19 วิธีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

n = 294		
วิธีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องสูบลพ่นชนิดแบบสะพายหลัง	156	53.1
เครื่องพ่นชนิดถัง 200 ลิตร	102	34.7
ฝักกลบดิน	23	7.8
หว่าน	13	4.4
รวม	294	100.0

4.2 ช่วงเวลาการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.4 ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในช่วงเย็น และ ใช้ในช่วงเช้า ร้อยละ 42.2 ส่วนใช้ในช่วงเวลากลางวัน ร้อยละ 3.4 (ตาราง 20)

ตาราง 20 ช่วงเวลาการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

n = 294		
ช่วงเวลาการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
เช้า	124	42.2
กลางวัน	10	3.4
เย็น	160	54.4
รวม	294	100.0

4.3 ความถี่ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.6 ฉีดพ่นสารเคมีเดือนละ 4-5 ครั้ง ฉีดพ่นสารเคมีเดือนละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 39.1 ส่วนฉีดพ่นสารเคมีเดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 9.5 และ ฉีดพ่นทุกครั้งที่พบแมลง ร้อยละ 5.8 (ตาราง 21)

ตาราง 21 ความถี่ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

n = 294		
ความถี่ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
เดือนละ 1 ครั้ง	28	9.5
เดือนละ 2-3 ครั้ง	115	39.1
เดือนละ 4-5 ครั้ง	134	45.6
ทุกครั้งที่พบแมลง	17	5.8
รวม	294	100.0

4.4 เกณฑ์ในการคำนึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.6 สังเกตผลิตผลด้วยตาหรือระยะเวลาเองจากประสบการณ์ที่เคยทำมา และ ร้อยละ 19.4 ทำตามคำแนะนำบนฉลากสารเคมีที่ระบุระยะเวลาการหมดฤทธิ์ของสารเคมี (ตาราง 22)

ตาราง 22 เกณฑ์ในการคำนึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต

n = 294		
เกณฑ์ในการคำนึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต	จำนวน	ร้อยละ
สังเกตด้วยตาหรือประสบการณ์	237	80.6
ทำตามคำแนะนำบนฉลาก	57	19.4
รวม	294	100.0

หมวดที่ 2 ก่อนการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (ตาราง 23)

จากการศึกษาพบว่าพบว่า

1. ขณะที่ท่านผสมสารเคมีท่านใช้มือเปล่ากวนสารเคมี ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 0.0 ปฏิบัติบางครั้ง 0.0 ร้อยละ และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 100.0
2. ก่อนที่จะฉีดพ่นสารเคมี ท่านได้รับประทานยาแก้แพ้พิษสารเคมี ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 0.0 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 1.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 98.8
3. การผสมสารเคมีท่านผสมตามสูตรที่ตนเองคิดเองหรือการบอกต่อกันมา ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 25.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 14.8 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 59.9
4. ก่อนฉีดพ่นสารเคมีท่านได้บอกแก่ผู้คนอื่นๆที่อยู่ใกล้กับบริเวณที่จะทำการฉีดพ่นสารเคมี ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 61.0 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 20.5 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 19.5
5. ท่านได้ใช้สารเคมีหลายชนิดผสมกันในการทำการฉีดพ่นสารเคมีในแต่ละครั้ง ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 84.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 14.9 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 0.8
6. ท่านใช้ผ้าหรืออุปกรณ์ปิดจมูกหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 43.1 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 36.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 20.7
7. ท่านสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาว เสื้อผ้ารัดกุมหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 40.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 25.6 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 34.1
8. ท่านสวมถุงมือหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 9.5 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 18.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 72.30
9. ท่านสวมรองเท้ามีดขีดหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 80.7 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 19.0 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 0.3
10. ท่านสวมหมวกหรือผ้าพันศีรษะหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 76.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 14.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 9.5
11. ท่านอาบน้ำ ฟอกสบู่และเปลี่ยนเสื้อผ้าหลังการฉีดพ่นสารเคมี ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 72.8 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 16.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 11.0
12. ท่านซักผ้าให้สะอาด โดยแยกกับเสื้อผ้าอื่นๆออกจากกันหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 41.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 38.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 20.5
13. ท่านสูบบุหรี่ขณะทำงานฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือไม่ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 4.3 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 2.0 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 93.7

14. ที่ผ่านมามีท่านพ่ณสารเคมิกำจัดศัตรูพืชในช่วงตอนกลางวันที่มีแสงแดดไม่จ้าจนเกินไป ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 4.2 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 16.4 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 78.4
15. เมื่อมีบาดแผลขณะฉีดพ่นสารเคมีท่านหยุดทำการฉีดพ่นทันที ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 100.0 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 0.0 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 0.0
16. เมื่อท่านมีอาการแพ้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชท่านไปสถานพยาบาลทันที ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 98.2 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 1.8 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 0.0
17. ท่านล้างอุปกรณ์เครื่องพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยดักมาล้างและเทลงในที่ห่างไกลแหล่งน้ำ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 42.9 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 36.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 20.9
18. ท่านเก็บสารเคมีกำจัดศัตรูพืชไว้ปะปนกับสิ่งของอื่นๆ ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 76.5 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 15.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 8.3
19. ภาชนะที่บรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ท่านใช้หมดแล้วท่านทิ้งไว้ในไร่นาของท่าน ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 74.8 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 11.8 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 13.4
20. ถ้าแมลงศัตรูพืชคือยาหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืชท่านทำการเปลี่ยนชนิดของสารเคมีที่มีความรุนแรงกว่าชนิดเดิม ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 85.6 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 14.2 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 0.2

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลแยกตามการปฏิบัติ

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
1. ขณะที่ท่านผสมสารเคมีท่านใช้มือเปล่ากวนสารเคมี	0	0	294
2. ในการผสมสารเคมีท่านผสมตามสูตรที่ตนเองคิดเองหรือการบอกต่อกันมา	0	4	290
3. ก่อนที่จะฉีดพ่นสารเคมีท่านได้รับประทานยาแก้แพ้พิษสารเคมี	74	44	176
4. ก่อนฉีดพ่นสารเคมีท่านได้บอกแก่ผู้คนอื่นๆที่อยู่ใกล้กับบริเวณที่จะทำการฉีดพ่นสารเคมี	179	60	55
5. ท่านได้ใช้สารเคมีหลายชนิดผสมกันในการทำการฉีดพ่นสารเคมีในแต่ละครั้ง	247	43	4
6. ท่านใช้ผ้าหรืออุปกรณ์ปิดจมูกหรือไม่	127	107	60
7. ท่านสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาว เสื้อผ้ารัดกุมหรือไม่	118	75	101
8. ท่านสวมถุงมือหรือไม่	27	53	214
9. ท่านสวมรองเท้าปิดชิดหรือไม่	237	55	2
10. ท่านสวมหมวกหรือผ้าพันศีรษะหรือไม่	224	41	29
11. ท่านอาบน้ำฟอกสบู่และเปลี่ยนเสื้อผ้าหลังการฉีดพ่นสารเคมี	214	47	33
12. ท่านซักผ้าให้สะอาดโดยแยกกับเสื้อผ้าอื่นๆออกจากกันหรือไม่	121	112	61
13. ท่านสูบบุหรี่ขณะทำงานฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือไม่	13	6	275
14. ที่ผ่านมามีท่านพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในช่วงตอนกลางวันที่มีแสงแดดไม่จ้าจนเกินไป	12	48	234
15. เมื่อมีบาดแผลขณะฉีดพ่นสารเคมีท่านหยุดทำการฉีดพ่นทันที	294	0	0

ตาราง 23 (ต่อ)

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
16. เมื่อท่านมีอาการแพ้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชท่านไปสถานพยาบาลทันที	288	6	0
17. ท่านล้างอุปกรณ์เครื่องพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยตักมาล้างและเทลงในที่ห่างไกลแหล่งน้ำ	126	106	62
18. ท่านเก็บสารเคมีกำจัดศัตรูพืชไว้ปะปนกับสิ่งของอื่นๆ	224	44	26
19. ภาชนะที่บรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ท่านใช้หมดแล้วท่านทิ้งไว้ในไร่นาของท่าน	219	34	41
20. ถ้าแมลงศัตรูพืชคือยาหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืชท่านทำการเปลี่ยนชนิดของสารเคมีที่มีความรุนแรงกว่าชนิดเดิม	251	41	2

จากการวิจัยทดสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูของเกษตรกรพบว่า เกษตรร้อยละ 80.3 มีการปฏิบัติในระดับดี ร้อยละ 12.2 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 7.5 การปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 53.08 คะแนน ได้คะแนนมากที่สุด 60 คะแนน คะแนนน้อยสุด 48 คะแนน และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.63 (ตาราง 24)

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามระดับการปฏิบัติ n = 294

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี (ได้ 56 – 60)	236	80.3
ระดับปานกลาง (51 – 55)	36	12.2
ระดับน้อย (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50)	22	7.5
รวม	294	100

คะแนนที่เกษตรกรได้สูงสุด 60 คะแนน

คะแนนที่เกษตรกรได้ต่ำสุด 48 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 53.08 คะแนน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.63

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยค่าทดสอบไคส-แควร์ (Chi-Square Test)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในเรื่องความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชนั้น ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามเรื่องความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจำนวน 30 ข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยออกมาผลปรากฏว่าคะแนนตกอยู่ในช่วงความรู้มาก ความรู้ดี และความรู้ปานกลาง (ตาราง 25 – 40)

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า 51 ปี มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 41.1 มาก ร้อยละ 12.6 และปานกลาง ร้อยละ 0.3 ส่วนเกษตรกรที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 38.8 มาก ร้อยละ 6.8 และปานกลาง ร้อยละ 0.3

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 0.022 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคืออายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 25)

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

อายุ (ปี)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
ต่ำกว่า 51 ปี	121 (41.1)	37 (12.6)	1 (0.3)	159 (54.1)
51 ขึ้นไป	114 (38.8)	20 (6.8)	1 (0.3)	135 (45.9)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)
χ^2 (คำนวณ) = 0.022	χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99		df = 2	

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานน้อยกว่า 5 คน มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มากที่สุด ร้อยละ 61.2 ระดับมาก ร้อยละ 13.9 และปานกลาง ร้อยละ 0.7 ส่วนเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเท่ากับหรือมากกว่า 5 คน มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มากที่สุด ร้อยละ 18.7 ระดับมาก ร้อยละ 5.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานจำนวน มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 3.21 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 26)

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน (คน)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 5 คน	180	41	2	223
	(61.2)	(13.9)	(0.7)	75.8
เท่ากับหรือมากกว่า 5	55	16	0	71
	(18.7)	(5.4)	(0)	(24.1)
รวม	235	57	2	294
	(80.0)	(19.3)	(0.6)	(100)

χ^2 (คำนวณ) = 3.21

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำการเกษตรกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ทำการเกษตรเป็นระยะเวลา เท่ากับหรือมากกว่า 15 ปี มีความรู้ ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 53 ระดับมาก ร้อยละ 12.2 และระดับปานกลางร้อยละ 0.3 ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์ทำการเกษตรเป็นระยะเวลา น้อยกว่า 15 ปี มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 26.9 ระดับมาก ร้อยละ 7.1 และระดับปานกลาง ร้อยละ 0.3

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำการเกษตรกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 2.22 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือประสบการณ์ทำการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 27)

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำการเกษตรกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ประสบการณ์ในการปลูกพืช (ปี)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 15	79 (26.9)	21 (7.1)	1 (0.3)	101 (34.3)
เท่ากับหรือมากกว่า 15	156 (53.1)	36 (12.2)	1 (0.3)	193 (65.6)
รวม	235 (80.1)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 2.22

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีรายได้จากการปลูกพืชน้อยกว่า 136,000 บาท มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 45.6 ระดับมาก ร้อยละ 10.9 และระดับ ปานกลาง ร้อยละ 0.3 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้จากการปลูกพืชเท่ากับหรือมากกว่า 136,000 บาท มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 34.3 ระดับมาก ร้อยละ 8.5 และระดับปานกลาง ร้อยละ 0.3

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 1.17 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือรายได้จากการปลูกพืชไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 28)

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

รายได้รวมจากการปลูกพืช (บาท)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 136,000	134 (45.6)	32 (10.9)	1 (0.3)	167 (56.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 136,000	101 (34.3)	25 (8.5)	1 (0.3)	127 (43.2)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 1.17

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกรกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม น้อยกว่า 30,000 บาท มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 64.9 ระดับมาก ร้อยละ 18.4 และระดับปานกลาง ร้อยละ 0.7 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม เท่ากับหรือมากกว่า 30,000 บาท มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.6 ระดับมาก ร้อยละ 1.0 และระดับปานกลาง ร้อยละ 0

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรม กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 0.85 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือรายได้นอกภาคเกษตรกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 29)

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกรกับความรู้อในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

รายได้นอกภาคเกษตรกรรม (บาท)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 30,000	191 (64.9)	54 (18.4)	2 (0.7)	247 (84.0)
เท่ากับหรือมากกว่า 30,000	46 (15.6)	3 (1.0)	0 (0.0)	49 (16.6)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.7)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 0.85

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกเท่ากับหรือมากกว่า 6 ไร่ มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 40.5 ระดับมาก ร้อยละ 9.9 และระดับปานกลางร้อยละ 0.3 ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 6 ไร่ มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 39.4 ระดับมาก ร้อยละ 9.5 และระดับปานกลางร้อยละ 0.3

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกพืชกับความรู้อในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 9.09 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือพื้นที่ปลูก มีความสัมพันธ์กับความความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 30)

ตาราง 30 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

พื้นที่ปลูก (ไร่)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 6	116 (39.4)	28 (9.5)	1 (0.3)	145 (49.3)
เท่ากับหรือมากกว่า 6	119 (40.5)	29 (9.9)	1 (0.3)	149 (50.7)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 9.09*

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า 10 ปี ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 74.5 ระดับมาก ร้อยละ 16.7 และระดับปานกลางร้อยละ 0.6 ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 5.4 ระดับมาก ร้อยละ 2.7

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 7.31 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 31)

ตาราง 31 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ประสบการณ์การใช้สารเคมี กำจัดศัตรูพืช (ปี)	ความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 10 ปี	219 (74.5)	49 (16.7)	2 (0.6)	270 (91.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี	16 (5.4)	8 (2.7)	0 (0.0)	24 (9.2)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 7.31* χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99 df = 2
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอน้อยกว่า 10 ครั้ง/ปี มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 61.2 ระดับมาก ร้อยละ 13.9 และระดับปานกลางร้อยละ 0.6 ส่วนเกษตรกรที่มีสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอเท่ากับหรือมากกว่า 10 ครั้ง/ปี มีความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.7 ระดับมาก ร้อยละ 5.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 4.48 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 32)

ตาราง 32 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับความ
 ความสำเร็จในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

สังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอ (ครั้งต่อปี)	ความสำเร็จในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	
น้อยกว่า 10	180 (61.2)	41 (13.9)	2 (0.6)	223 (75.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 10	55 (18.7)	16 (5.4)	0 (0.0)	71 (24.1)
รวม	235 (80.0)	57 (19.3)	2 (0.6)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 4.48

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 51 ปี มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี ร้อยละ 40.1 ปานกลางร้อยละ 8.2 และน้อยร้อยละ 5.8 ส่วน เกษตรกรที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับ ดีร้อยละ 39.8 ปานกลางร้อยละ 4.1 และ น้อยร้อยละ 1.7

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 0.83 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคืออายุไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 33)

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

อายุ (ปี)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
ต่ำกว่า 51 ปี	118 (40.1)	24 (8.2)	17 (5.8)	159 (54.1)
51ปีขึ้นไป	117 (39.8)	12 (4.1)	5 (1.7)	135 (45.9)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 0.83 χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99 df = 2
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานน้อยกว่า 5 คน มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี ร้อยละ 60.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.5 และน้อย ร้อยละ 6.1 ส่วนเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานเท่ากับหรือมากกว่า 5 คน มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในระดับดีร้อยละ 20.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 2.7 และน้อย ร้อยละ 1.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 3.99 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 34)

ตาราง 34 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน (คน)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 5	177 (60.2)	28 (9.5)	18 (6.1)	223 (75.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 5	59 (20.0)	8 (2.7)	4 (1.4)	71 (24.1)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (7.5)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 3.99

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีประสพการณ์ทำการเกษตรเป็นระยะเวลาเท่ากับหรือมากกว่า 15 ปี มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี ร้อยละ 50.7 ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.5 และระดับน้อยร้อยละ 6.5 ส่วนเกษตรกรที่มีประสพการณ์ทำการเกษตรเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 15 ปี มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี ร้อยละ 29.6 ระดับปานกลาง ร้อยละ 3.7 และระดับน้อย ร้อยละ 1

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ทำการเกษตรกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 1.12 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือประสพการณ์ในการปลูกพืชไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 35)

ตาราง 35 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ประสบการณ์ในการปลูกพืช (ปี)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 15	87 (29.6)	11 (3.7)	3 (1.0)	101 (34.3)
เท่ากับหรือมากกว่า 15	149 (50.7)	25 (8.5)	19 (6.5)	193 (65.6)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)
χ^2 (คำนวณ) = 1.12 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99		df = 2	

5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีรายได้รวมจากการปลูกพืชน้อยกว่า 136,000 บาท มีความรู้ในการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ระดับดี ร้อยละ 46.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 5.8 และระดับ น้อยร้อยละ 4.8 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้รวมจากการปลูกพืชเท่ากับหรือมากกว่า 136,000 บาท มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ระดับดี ร้อยละ 34 ระดับปานกลาง ร้อยละ 36.5 และระดับน้อยร้อยละ 2.7

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 5.26 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือรายได้รวมจากการปลูกพืชไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 36)

ตาราง 36 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมจากการปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

รายได้รวมจากการปลูกพืช (บาท)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 136,000	136 (46.2)	17 (5.8)	14 (4.8)	167 (56.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 136,000	100 (34.0)	19 (6.5)	8 (2.7)	127 (43.2)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 5.26

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกรกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมน้อยกว่า 30,000 บาท มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในระดับดี ร้อยละ 69 ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.8 และระดับน้อยร้อยละ 5.4 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมเท่ากับหรือมากกว่า 30,000 บาท มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในระดับดี ร้อยละ 11.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 3.4 และระดับน้อยร้อยละ 2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรมกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 0.07 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือรายได้นอกภาคเกษตรกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 37)

ตาราง 37 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกภาคเกษตรกรรมของครอบครัวเกษตรกรกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

รายได้นอกภาคเกษตรกรรม (บาท)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 30,000	203 (69.0)	26 (8.8)	16 (5.4)	245 (83.3)
เท่ากับหรือมากกว่า 30,000	33 (11.2)	10 (3.4)	6 (2.0)	49 (16.7)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 0.07

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี ร้อยละ 41.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 4.8 และระดับน้อยร้อยละ 3.1 ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกเท่ากับหรือมากกว่า 5 ไร่ มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในระดับดี ร้อยละ 38.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 7.5 และระดับน้อย ร้อยละ 4.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 2.87 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือพื้นที่ปลูกพืชไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 38)

ตาราง 38 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่กับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

พื้นที่ปลูก (ไร่)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 5	122 (41.5)	14 (4.8)	9 (3.1)	145 (49.3)
เท่ากับหรือมากกว่า 5	114 (38.8)	22 (7.5)	13 (4.4)	149 (50.7)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 2.87

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีความรู้ในการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า 10 ปี ในระดับดี ร้อยละ 76.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.5 และระดับน้อย ร้อยละ 6.1 ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี มีความรู้ในการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในระดับดี ร้อยละ 4.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 2.7 และระดับน้อยร้อยละ 1.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 9.77 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 39)

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ประสบการณ์การใช้สารเคมี กำจัดศัตรูพืช (ปี)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 10	224 (76.1)	28 (9.5)	18 (6.1)	270 (91.8)
เท่ากับมากกว่า 10	12 (4.1)	8 (2.7)	4 (1.4)	24 (8.2)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 9.774*

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

5.16 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า 10 ครั้ง/ปี ในระดับดีร้อยละ 61.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.5 และระดับน้อย ร้อยละ 6.1 ส่วนเกษตรกรที่มีสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอ มีการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเท่ากับหรือมากกว่า 5 ครั้ง/ปี ในระดับดี ร้อยละ 19.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 3.7 และระดับน้อยร้อยละ 1.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับความรู้ในการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 1.68 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 40)

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

สังคมภายนอกหรือจำนวนครั้งที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอ (ครั้งต่อปี)	การปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช			รวม
	ดี	ปานกลาง	น้อย	
น้อยกว่า 10	180 (61.2)	25 (8.5)	18 (6.1)	223 (75.8)
เท่ากับหรือมากกว่า 10	56 (19.0)	11 (3.7)	4 (1.4)	71 (24.1)
รวม	236 (80.6)	36 (12.3)	22 (8.0)	294 (100)

χ^2 (คำนวณ) = 1.68

χ^2 (ตาราง) (0.05) = 5.99

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 6 ปัญหาอุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรตลอดจนข้อเสนอแนะในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

จากการศึกษาปัญหาของเกษตรกรในการซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรส่วนมากมีปัญหาสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชราคาแพง ร้อยละ 63.3 และเกษตรกรไม่มีปัญหา ร้อยละ 32.6 และเห็นว่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ต้องการไม่มีขายในท้องถิ่น ร้อยละ 13.6 และหาซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีคุณภาพดีกว่าชนิดเดิมไปได้ ร้อยละ 39.4 (ตาราง 20)

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ ร้อยละ 44.5 ไม่มีปัญหาในเรื่องแมลงศัตรูพืชคือยา และร้อยละ 55.4 เห็นว่ามีปัญหาเรื่องแมลงคือยา เพราะอาจใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชติดต่อกันเป็นระยะเวลา นาน (ตาราง 20)

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.8 ไม่มีปัญหาการแพ้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอีกร้อยละ 10.2 มีปัญหาในการแพ้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชบางชนิด เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.2 ไม่มีปัญหา รองลงมา ร้อยละ 27.2 เห็นว่าอุปกรณ์ราคาแพง หาซื้อยาก ร้อยละ 7.8 มีปัญหาในการสวมใส่สิ่งป้องกันอันตรายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพราะไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน ร้อนอึดอัด ส่วนไม่อยากใส่เพราะคิดว่าไม่เป็นอันตราย มีเพียงร้อยละ 1.7 เพราะเกษตรกรตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น (ตาราง 20)

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1 มีปัญหาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตไปขาย ก่อนกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในฉลากยา เพราะจำเป็นต้องรีบเก็บเกี่ยวผลผลิตไปขายเพราะได้ราคาดี รองลงมาร้อยละ 18.3 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 17.0 รีบเก็บเกี่ยวไปขายก่อนกำหนด เพราะกลัวแมลงจะเข้าทำลายเสียหายมาก ร้อยละ 7.1 ต้องตราเงินมาใช้จ่ายภายในครอบครัวเร่งด่วน ส่วนไม่ทราบว่าจะทิ้งระยะเวลาไว้กี่วันจึงจะเก็บเกี่ยวได้มีเพียงร้อยละ 0.6 (ตาราง 20)

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.8 มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาแมลงคือ ยาและเกษตรกรเปลี่ยนไปใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดใหม่ ร้อยละ 28.9 ไม่ทราบวิธีการแก้ไขและร้อยละ 7.8 ใช้วิธีการอื่นๆ ที่ไม่ใช่สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 20)

เกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.3 เกษตรกรเห็นว่าควรให้หน่วยงานของรัฐ ส่งเสริมให้เกษตรกรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตราย ร้อยละ 74.1 มีความเห็นว่าควรให้หน่วยงานของรัฐฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในหมู่บ้าน ร้อยละ 52.7 เห็นว่าร้านจำหน่ายสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรให้คำแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 47.2 ควรให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดพิมพ์เอกสารและเผยแพร่ความรู้แจกจ่ายให้เกษตรกร และอีก ร้อยละ 41.1 ไม่มีความคิดเห็น (ตาราง 20)

สำหรับทางเลือกการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.7 เห็นว่าควรใช้พืชสมุนไพร เช่น สะเดา ตะไคร้ ยาสูบ รองลงมาร้อยละ 21.0 ใช้วิธีจับทำลาย และร้อยละ 4.0 ใช้ไฟล่อและควันไฟในการกำจัด เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ตระหนักถึงพิษภัยอันตรายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น (ตาราง 41)

ตารางที่ 41 ปัญหาและอุปสรรคความต้องการของเกษตรกรในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.1 ไม่มีปัญหา	96	32.6
1.2 สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ตีพิมพ์มีราคาแพง	187	63.6
1.3 สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ต้องการไม่มีขายในท้องถิ่น	40	13.6

ตารางที่ 41 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.4 หาข้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีคุณภาพดีกว่าชนิดเดิมไม่ได้	116	39.4
2. ปัญหาแมลงศัตรูพืชคือยา		
2.1 ไม่มีปัญหา	131	44.5
2.2 มีปัญหา	163	55.4
3. ปัญหา การแพ้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
3.1 ไม่มีปัญหา	264	89.8
3.2 แพ้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกชนิด	0	0
3.3 แพ้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชบางชนิด	30	10.2
4. ปัญหาในการสวมใส่ป้องกันอันตรายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
4.1 ไม่มีปัญหา	186	63.2
4.2 ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน, ร้อน อึดอัด	23	7.8
4.3 อุปกรณ์ราคาแพง หาซื้อยาก	80	27.2
4.4 ไม่อยากสวมใส่เพราะคิดว่าไม่เป็นอันตราย	5	1.7
5. ปัญหาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชไปขายก่อนกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในฉลากยา		
5.1 ไม่มีปัญหา	54	18.3
5.2 จำเป็นต้องรีบเก็บผลผลิตไปขายเพราะได้ราคาดี	165	56.1
5.3 ต้องการเงินมาใช้จ่ายภายในครอบครัวเร่งด่วน	21	7.1
5.4 ไม่ทราบว่าควรจะทำระยะเวลาไว้กี่วันจึงจะเก็บเกี่ยวได้	2	0.6
5.5 รีบเก็บเกี่ยวไปขายก่อนกำหนด เพราะกลัวแมลงจะเข้าทำลายเสียหายมาก	50	17.0
6. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามาแมลงศัตรูพืชคือยา		
6.1 ไม่ทราบวิธีแก้ไข	85	28.9
6.2 เปลี่ยนไปใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดใหม่	186	63.2
6.3 ใช้วิธีอื่นๆ ที่ไม่ใช่สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	23	7.8

ตารางที่ 41 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา “เรื่องการสวมใส่สิ่ง ป้องกันอันตรายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
7.1 ไม่มีความคิดเห็น	16	5.4
7.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาอุปกรณ์มีคุณภาพมา แนะนำแก่เกษตรกร	241	81.9
7.3 หน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมให้เกษตรกรสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันอันตราย	37	12.5
8. ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาเกษตรกรใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)		
8.1 ไม่มีความคิดเห็น	121	41.1
8.2 ควรจัดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของรัฐมาแนะนำที่บ้านเป็น รายบุคคล	248	84.3
8.3 ควรให้หน่วยงานของรัฐฝึกอบรมให้ความรู้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	218	74.1
8.4 ควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนมาสาธิตให้ดู	54	18.3
8.5 ควรให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดพิมพ์เอกสาร เผยแพร่ความรู้แจกจ่ายให้เกษตรกร	139	47.2
8.6 รื้อจำหน่ายสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรให้ คำแนะนำวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	155	52.7
8.7 ให้มีการแนะนำความรู้เรื่องการใช้สารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูพืชทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	30	10.2
9. ทางเลือกสำหรับการป้องกันศัตรูพืชด้วยวิธีการอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัด ศัตรูพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
9.1 พืชสมุนไพร สะเดา ยาสูบ ตะไคร้	261	88.7

ตารางที่ 41 (ต่อ)

คำถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9.2 จับทำลาย	62	21.0
9.3 ใช้ไฟล่อและควันไฟ	12	4.0

สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่างๆ ดังนี้
ปัจจัยที่มีผลกับความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้แก่

1. พื้นที่ปลูกของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลแม่แฝกใหม่
2. ประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ปัจจัยที่มีผลกับการปฏิบัติการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ ประสบการณ์การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ตาราง 42)

ตาราง 42 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ความรู้ในการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช	df	การปฏิบัติการใช้ สารเคมีป้องกันกำจัด ศัตรูพืช	df
1. อายุ	Non.Sig	2	Non.Sig	2
2. จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน	Non.Sig	2	Non.Sig	2
3. ประสบการณ์การทำ การเกษตร	Non.Sig	2	Non.Sig	2
4. รายได้รวมจากการปลูกพืช	Non.Sig	2	Non.Sig	2
5. รายได้นอกภาคเกษตรกรรม	Non.Sig	2	Non.Sig	2
6. พื้นที่ปลูกของเกษตรกร	Sig(0.05)	2	Non.Sig	2
7. ประสบการณ์การใช้สารเคมี	Sig(0.05)	2	Sig(0.05)	2
8. สังคมภายนอกหรือจำนวนครั้ง ที่เกษตรกรเดินทางนอกอำเภอ	Non.Sig	2	Non.Sig	2